Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001182

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-03-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федік Юлія Михайлівна

2. Yuliia Fedik

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Поліпарадигмальність іншомовних дискурсів

Дата захисту: 01-04-2024

Спеціальність за освітою: 0305 Мова і література (англійська)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 4921

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.01, 19.01, 19.01.05

Тема дисертації:

1. Мультимодальні засоби маніфестації образу політика (на матеріалі американських масмедійних карикатур)
2. Multimodal Means of a Politician's Image Portraying (a Case Study of American Mass Media Cartoons)

Реферат/анотація:

1. Роботу присвячено дослідженню структурно-семантичних, функційних та стилістичних особливостей корпусу сучасних політичних масмедійних карикатур, сформованого шляхом суцільної вибірки на матеріалі сучасних електронних ресурсів (новинних інтернет-сайтів, на сторінках яких політична масмедійна карикатура супроводжує, інформує, критикує, привертає увагу чи ілюструє відповідний контент ("The Economist", "Newsweek", "The Week", "Review Journal", "Los Angeles Daily News"); окремих карикатурних рубрик, у яких карикатури входять до тематичних підрозділів, присвячених важливим суспільним подіям ("Politico", "The Mercury News", "US News and World Report", "The Denver Post") та вебсторінок, на яких представлено структуровані за тематичними розділами карикатури ("Cartoon Movement", "Go Comics", "The Daily Cartoonist", "CARTOONSTOCK") з метою формування образів американських політиків. У процесі комплексного дослідження специфіки американських політичних масмедійних карикатур виокремлено їхні основні структурно-композиційні атрибути, серед яких зображення персонажів і об'єктів та їх ключових рис, не цілком схожих на свої оригінали, що імпліцитно вказують на зміст інформації. Імпліцитності змісту

сприяють й специфічні риси обличчя (ніс, підборіддя, зачіска, лоб), особисті аксесуари (окуляри, годинник, запонки тощо), елементи гардеробу (краватка, костюм, капелюх). На підставі аналізу корпусу ілюстративного матеріалу виокремлено два типи політичних масмедійних карикатур: невербалізовані (68%) та частково вербалізовані (32%). Установлено, що зміст карикатури не завжди представлено сумою значень репрезентованих елементів. Обґрунтовано, що є випадки, коли важливі сенси передано імпліцитно через зображення предметів чи істот, які мають приховане значення, що, безперечно, вимагає від реципієнта певних енциклопедичних знань, і за їх відсутності може викликати труднощі під час декодування. Резюмовано, що розміщення предметів чи осіб (задній чи передній план), пропорції елементів зображення (розміри окремих частин тіла, одних персонажів чи предметів порівняно з іншими) теж відіграють певну роль у формуванні сукупного значення, надаючи їм ваги (за рахунок більшого розміру), викликаючи певні асоціації (великий ніс – брехня) чи посмішку за рахунок дивакуватого вигляду. Структурно-семантичний аналіз засвідчив мультимодальну природу політичних масмедійних карикатур з комплементарним, паралельним та нульовим типами кореляції вербальних і невербальних складників. Взаємозалежність вербальних та невербальних елементів прослідковуємо у комплементарній кореляції (33%). Паралельну кореляцію (28%) спостерігаємо, коли невербальні компоненти доповнюють вербальні, які, по-перше, часто пояснюють через підписи, що зображено, а, по-друге, можуть надавати додаткових смислових відтінків через іронічні висловлювання персонажів на певні відомі у відповідному культурному середовищі події, що полегшує процес декодування змісту повідомлюваного. Невдале або занадто складне поєднання модусів без належного контекстуального супроводу, а також політичні масмедійні карикатури, які не містять жодного вербального складника (або він мінімальний), мають нульову кореляцію (39%). Простежено, що структурно, композиційно та семантично найпростіші невербальні компоненти зображення певних символічних прототипів чи предметів можуть виконувати виключно інформативну функцію (наприклад, політична символіка двох конкуруючих партій під час виборів). Такі карикатури не викликають жодних додаткових асоціацій, не мають прагматичного навантаження; їхнє основне завдання – сфокусувати увагу на учасниках виборчої кампанії. У корпусі ілюстративного матеріалу також ідентифіковано низку функцій, які виконують сучасні американські політичні масмедійні карикатури: дейктичну (29%), атрактивну (23%), демонстративну (17%), інформативну (11%), сатиричну (8%), експресивну (6%), критичну (6%). Комунікативно-прагматичний потенціал політичної масмедійної карикатури реалізовано мультимодальними стилістичними засобами, такими як метафора (27%), метонімія (16%), метафтонімія (10%), алегорія (10%), гра слів (14%) та алюзія (23%). Екстрапольовані в мультимодальну площину стилістичні прийоми не лише сприяють влучнішій передачі суті повідомлюваного, але й надають йому образності та експресії, а також здатні експліцитно чи імпліцитно увиразнювати зміст. Використання мультимодальних стилістичних прийомів викликає інтерес, але разом з тим й ускладнює процес розуміння, тому потребує ретельного планування сценарію композиції з урахуванням соціокультурного контексту й енциклопедичних знань цільової аудиторії. Науково обґрунтовані підходи та застосовувані методи й методики в площині мультимодальності засвідчили дієвість обраних інструментів й уможливили чітке формування образів американських політиків значною мірою завдяки невербальним складникам (рисам обличчя, аксесуарам, одягу).

2. The research focuses on analyzing the structural, semantic, functional, and stylistic characteristics of a collection of modern political media cartoons. The corpus was formed through continuous sampling of various electronic resources such as news websites like "The Economist", "Newsweek", "The Week". "Review Journal", and "Los Angeles Daily News". The cartoons are used to accompany, inform, criticize, attract attention, or illustrate the relevant content. The collection also includes separate cartoon sections, which contain thematic sub-sections dedicated to significant social events and are featured in websites like "Politico", "The Mercury News", "US News and World Report", "The Denver Post". Finally, the collection contains cartoons presented in thematic sections structured into webpages like "Cartoon Movement", "Go Comics", "The Daily Cartoonist" and "CARTOONSTOCK", which create images of American politicians. Through a thorough analysis of American political media cartoons, the author has identified their primary structural and compositional attributes. These include the depiction of characters and objects, which may not resemble their real-life counterparts, yet implicitly convey information. The

implicitness of the content is further emphasized by specific facial features such as the nose, chin, hairstyle, and forehead, as well as personal accessories like glasses, watches, and cufflinks, and wardrobe elements like ties, suits, and hats. After analyzing a corpus of illustrative material, we have identified two types of political media cartoons: non-verbal (68%) and partially verbal (32%). It has been proven that the meaning of a cartoon is not always a straightforward combination of the meanings of the objects or characters depicted. Sometimes, important meanings are conveyed through the image of objects or creatures that have a hidden meaning. This requires some background knowledge from the viewer to decode. The placement of objects or characters in the image (background or foreground), as well as the proportions of the image elements (the size of individual body parts, some characters or objects compared to others), also play a role in the meaning conveyed. Larger objects or characters may carry more weight, evoke certain associations (a larger nose is lie), or even bring a smile to the viewer's face due to their unusual appearance. Structural and semantic analysis of political media cartoons has revealed that they have a multimodal nature, comprising both verbal and non-verbal elements. These elements are interdependent and can be classified into three types of correlation: complementary, parallel and zero. Complementary correlation (33%) refers to situations where verbal and non-verbal elements work together in a complementary manner. Parallel correlation (28%) is observed when non-verbal components complement the verbal ones, which can be further explained through captions and ironic statements of characters on certain events. This facilitates the process of understanding the message. Political media cartoons that contain too complex a combination of modes without proper contextual support, or those that do not have any verbal component (or have a minimal one), have a zero correlation (39%). It has been observed that the simplest non-verbal components of certain symbolic prototypes or objects can perform an exclusively informative function in terms of their structure, composition, and meaning. For instance, political symbols of two competing parties during elections serve as informative tools without evoking any additional associations or carrying any pragmatic load. The primary goal of such cartoons is to draw attention to the participants of the election campaign. The corpus of illustrative material identifies several functions performed by contemporary American political media cartoons: deictic (29%), attractive (23%), demonstrative (17%), informative (11%), satirical (8%), expressive (6%), and critical (6%). Political mass media cartoons employ various stylistic devices such as metaphor (27%), metonymy (16%), metaphtonymy (10%), allegory (10%), wordplay (14%) and allusion (23%) to effectively communicate their message. These stylistic devices not only help in conveying the essence of the message accurately, but also add imagery and expression to it, and can express the meaning explicitly or implicitly in a multimodal manner. The use of multiple stylistic techniques is fascinating but can make it difficult to understand. Therefore, it requires careful planning of the composition, taking into account the socio-cultural context and knowledge of the target audience. Scientifically proven approaches and applied methods in the field of multimodality have shown the effectiveness of chosen tools and have made it possible to clearly form images of American politicians, largely due to non-verbal components such as facial features, accessories, and clothing.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Федік Ю. М. Ключові підходи до дослідження сучасних англомовних карикатур. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2021. Том 32 (71). № 2. С. 224–229.

- 2. Федік Ю. М. Кореляція вербальних та невербальних засобів у сучасних американських політичних масмедійних карикатурах. Актуальні питання іноземної філології. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. Вип. 19. С.88–95.
- 3. Федік Ю. М. Функціювання мультимодальної метафори та мультимодальної метонімії у сучасному англомовному політичному дискурсі. Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 29. Том 2. С. 306–312.
- 4. Федік Ю. М. Роль політичних карикатур та їх специфіка у сучасних англомовних медіа. Science and Education a New Dimension. Philology. IX (76). Issue: 260. Budapest, 2021. С. 18–22.
- 5. Федік Ю. М. Відмінні ознаки гендеру в сучасному англомовному політичному дискурсі. Взаємодія журналістики, реклам та PR у сучасному медійному просторі: матеріали Міжнародної наук. конф. (м. Ченстохова, Республіка Польща), 2022. С. 38–41.
- 6. Федік Ю. М. Гендерні особливості політичної комунікації. Philological sciences and translation studies: European potential: матеріали Міжнародної наук.-практ. конференції. Wloclawek, Republic of Poland, 2021. С. 166–170.
- 7. Федік Ю. М. Диференційні ознаки масмедійних текстів. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XV Міжнародної наук.-практ. конференції аспірантів і студентів. Луцьк: ВНУ ім. Л. Українки, 2021. С. 661–663.
- 8. Федік Ю. М. Диференційні ознаки політичного дискурсу. Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: матеріали VI Міжнародна науково-практична конференція. Рівне, 2021. С. 115–118.
- 9. Федік Ю. М. Мультимодальна метафора та метонімія в англомовному політичному дискурсі. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XVI Міжнародної наук.-практ. конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. С. 377–379.
- 10. Федік Ю. М. Мультимодальна метафора та метонімія у сучасному англомовному політичному дискурсі. Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: матеріали I Міжнародної наук.-практ. конференції. Луцьк: ЛНТУ, 2022. С. 88–92.
- 11. Федік Ю. М. Мультимодальні стилістичні засоби в англомовних політичних карикатурах. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XVII Міжнародної наук.-практ. конференції аспірантів і студентів. Луцьк: ВНУ ім. Л. Українки, 2023. С. 310–313.
- 12. Федік Ю. М. Роль масмедіа в англомовному політичному дискурсі. Сучасна філологія та пріоритети розвитку: матеріали міжнародної наук.-практ. конференції. Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2021 р. С. 93–97.
- 13. Федік Ю. М. Сучасні англомовні політичні карикатури: структура, семантика, прагматика. Масова комунікація: історія, сьогодення, перспектива: матеріали X Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих науковців. Луцьк: ВНУ ім. Л. Українки, 2023. С. 236–238.
- 14. Федік Ю. М. Сучасні лінгвістичні підходи до трактування поняття «мультимодальність». Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів IV Всеукраїнської наук.-метод. інтернет-конференції. Луцьк: Луцький національний технічний університет, 2021. С. 223–227.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макарук Лариса Леонідівна

2. Larysa L. Makaruk

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8988-2753

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літкович Юлія Вікторівна

2. Yulia V. Litkovych

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4962-0617

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кащишин Наталія Євгенівна

2. Nataliya Y. Kashchyshyn

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0005-4685

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коляда Еліна Калениківна
2. Elina K. Koliada

Кваліфікація: к.філол.н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5437-1320

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Печко Ніна Миколаївна
2. Nina Pechko

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6084-8693

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Крисанова Тетяна Анатоліївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Крисанова Тетяна Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна